

Sygn. akt III U 164/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	stażysta Sylwia Zarzecka Balcer

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 listopada 2018r. w Suwałkach

sprawy **M. H., W. R.**

przy udziale zainteresowanych **J. R., I. H.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie odpowiedzialności osób trzecich za składki ubezpieczeniowe

w związku z odwołaniem M. H., J. R., W. R., I. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 grudnia 2017 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **odstępuje od obciążania odwołujących kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez organ rentowy w sprawie.**

Sygn. akt III U 164/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.12.2017r. nr OS(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na art. 108 § 1, art. 107 § 1 i § 2, art. 109 § 2 oraz art. 116 a ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r.; poz. 201), w zw. z art. art. 31 i 32 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1778) stwierdził, iż M. H. oraz W. R. odpowiadają solidarnie za zobowiązania Spółdzielni (...)w B. obejmujące należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 10.735,23zł., na która składały się należności na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2012 r. do marca 2013 r. w kwocie 5.444,82 zł, należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 18.12.2017 r. w wysokości 2.608 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 336,50 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2012 r. do marca 2013 r. w kwocie 1.325,55 zł, należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 18.12.2017 r. w wysokości 630 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 84,90 zł,

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za grudzień 2011 r., maj 2012 r. i od lipca 2012 r. do września 2012 r. w kwocie 192,46 zł, należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 18.12.2017 r. w kwocie 95,00 oraz koszty egzekucyjne w kwocie 18,00 zł.

Argumentował, iż Spółdzielnia (...) w B. M. prowadziła działalność gospodarczą i zatrudniała pracowników, w efekcie czego była zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Spółdzielnia nie wywiązała się z tego obowiązku i na jej koncie powstało zadłużenie, szczegółowo wymienione w sentencji decyzji.

Należności za powyższe okresy były objęte przymusowym dochodzeniem w trybie egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. oraz przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w O.. Zakład dokonał również zabezpieczenia swoich należności poprzez wpis 26.08.2013 r. hipoteki przymusowej na nieruchomości należącej do Spółdzielni (...) w B. M.. Egzekucja okazała się nieskuteczna z powodu braku środków na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank Spółdzielczy w W. i zamknięciu tego rachunku. Ponadto Naczelnik Urzędu Skarbowego w O. zawiadomił o zakończeniu egzekucji prowadzonej na podstawie dalszego tytułu wykonawczego z majątku dłużnika z uwagi na brak majątku ruchomego i nieruchomego oraz innych praw majątkowych podlegających egzekucji administracyjnej. Ponadto z wniosku innego wierzyciela egzekucję z nieruchomości należącej do Spółdzielni (...) od 21.11.2012 r. prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w O.. W dniu 20.04.2016 r. nieruchomość została sprzedana za 27.500 zł, która pokryła jedynie koszty egzekucyjne i częściowo wierzytelność pierwszego wierzyciela hipotecznego - Banku Spółdzielczego w W.. Ponadto przez Sąd Rejonowy w Olsztynie jest prowadzone z urzędu postępowanie o rozwiązanie Spółdzielni (...) bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Spółdzielnia nie składała żadnego sprawozdania finansowego, mimo prowadzonych postępowań przymuszających oraz o braku prowadzenia postępowania upadłościowego.

W oparciu o zapis w KRS organ rentowy ustalił, że M. H. pełnił funkcję prezesa zarządu, a W. R. była członkiem zarządu. W skład zarządu wchodził również L. B. - pełniący funkcję wiceprezesa zarządu Spółdzielni - który zmarł 03.06.2016 r.

W dniu 27.07.2013 r. podjęta została uchwała o ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej. Natomiast w dniu 20.12.2013 r. został złożony do Sądu Gospodarczego w Olsztynie wniosek o wykreślenie, który z przyczyn formalnych nie został rozpatrzony i dlatego w rejestrze KRS brak jest zapisu o prowadzonym postępowaniu upadłościowym.

W tych okolicznościach organ rentowy stwierdził, że zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie na M. H. i W. R. - wchodzących w skład Zarządu Spółdzielni (...) w B. M. - odpowiedzialności za zobowiązania Spółdzielni za okres i w wysokości wskazanej w sentencji decyzji.

Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż z dniem 01.01.2016 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 10.09.2015 r. o zmianie ustawy - Ordynacja Podatkowa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1649). Zgodnie z art. 109 §1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w sprawie odpowiedzialności osób trzecich ma odpowiednio zastosowanie art. 29, zgodnie z którym w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność podatnika obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka. W tych okolicznościach w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim, odpowiedzialność osoby trzeciej za zobowiązania podatkowe obejmuje majątek odrębny oraz majątek wspólny zobowiązanego i jego małżonka. Na tej podstawie I. H. i J. R. zostali zawiadomieni o wszczęciu postępowania w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania Spółdzielni (...) w B. M. na współmałżonków, którzy weszli w skład zarządu Spółdzielni.

Odwołania od powyższej decyzji złożyli: M. H., I. H., W. R. i J. R.. Były one identyczne w swojej treści. Odwołujący domagali się w nich zmiany zaskarżonej decyzji i umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie głównej 6.962,83 zł oraz odsetek i kosztów egzekucyjnych w kwocie 3.772,40 zł, co stanowi kwotę ogólną 10.735,23 zł.

Wskazali, iż zadłużenie Spółdzielni (...) wskazane w decyzji dotyczy okresu od maja 2012 r. do marca 2013 r., natomiast Spółdzielnia nie wypłacała wynagrodzeń pracownikom już za miesiąc marzec 2012 r. Trwał wówczas sezon grzewczy i wszystkie środki finansowe zostały przeznaczone na zakup opału. W tych okolicznościach Spółdzielnia nie miała możliwości odprowadzenia składek od niewypłaconych wynagrodzeń. W maju 2012 r. zaczęły powstawać wspólnoty mieszkaniowe, które przejęły administrowanie lokalami mieszkalnymi. Jednocześnie spowodowało to, że zaprzestano wносить opłaty z tytułu czynszu. Wniosek o wyrejestrowanie Spółdzielni został złożony 01.04.2013 r., ponieważ nikt już wówczas nie pracował.

Odwołujący dodatkowo wskazali, że w związku z wejściem od 1.01.2012 r. nowych zapisów w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którymi okres przedawnienia składek ZUS wynosi 5 lat, składki dotyczące 2012 r. są przedawnione i powinno to być skorygowane w decyzji.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań M. H. i W. R. i odrzucenie odwołań I. H. i J. R.. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, iż przedmiotową decyzją nie nakłada na I. H. i J. R. obowiązku zapłaty należności w niej wskazanych. Decyzja została im doręczona, aby w przypadku wyroku oddalającego odwołanie organ rentowy miał prawo zaspokoić się z majątku wspólnego członka zarządu spółki i jego małżonka.

Sąd ustalił, co następuje:

Istnienie zaległości i ich wysokość były w sprawie bezsporne.

Odwołująca W. R. pełniła funkcję (...)w B. M.od 1.12.1997 r. do 6.03.2013 r. Była również (...)Spółdzielni. Natomiast M. H. pełnił funkcję (...)od 1.12.1997 r. do 30.06.2014 r.

Z wyjaśnień W. R. i M. H. wynikało, że we wrześniu 2011 r., na początku okresu grzewczego, nastąpiło szereg zdarzeń, które spowodowały kryzys finansowy w Spółdzielni (...)i w efekcie została utracona płynność finansowa. Spółdzielnia (...)w B. M.dysponowała własną kotłownią osiedlową opalaną olejem opałowym. We wrześniu 2011 r. nastąpił znaczący wzrost cen oleju opałowego i konieczna była podwyżka taryf opłat za centralne ogrzewanie i ciepłą wodę. Do 1.10.2011 r. opłata ta wyniosła 4,50 zł za 1m⁽²⁾, natomiast po pierwszej podwyżce od 1.10.2011 r. - 5,20 zł za 1m⁽²⁾, a od 1.02.2012 r. - 6,40 zł za 1m⁽²⁾. Ponadto w październiku 2011 r. wystąpiła konieczność zakupu 5 pomp paliwowych i usunięcie poważnej awarii kotła paliwowego. Wydatki związane z tymi zdarzeniami były na tyle wysokie, że spółdzielnia była zmuszona zaciągnąć kredyt w Banku Spółdzielczym. Dostawcy paliwa do ogrzewania domagali się wnoszenia przedpłat na zamówiony olej. W tej sytuacji wszelkie wolne środki finansowe były automatycznie przeznaczane na zakup oleju opałowego, tym bardziej, że trwał okres grzewczy.

Wzrost miesięcznych opłat za ogrzewanie i ciepłą wodę spowodował, że mieszkańcy wypowiedzieli spółdzielni umowy na administrowanie. Okres wypowiedzenia mijał 30.04.2012 r. i od tego czasu mieszkańcy zaprzestali regulowania należności na rzecz spółdzielni. Nie były również regulowane zaległości z tytułu nieopłaconego czynszu. Taka sytuacja spowodowała, że spółdzielnia od marca 2012 r. nie płaciła wynagrodzeń palaczom i w efekcie rozwiązała z nimi umowy o pracę - okres wypowiedzenia minął 31.05.2012 r. Odwołująca W. R. pełniła funkcję głównej księgowej i od marca 2012 r. również nie otrzymywała wynagrodzenia. W 2012 r. Prezes Spółdzielni M. H. przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, ale był na bieżąco informowany o sytuacji spółdzielni.

W związku z trudną sytuacją spółdzielni, zostało zwołane Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni (...) w b. M.. Pierwszy termin został ustalony na 5.05.2012 r., a drugi na 24.05.2012 r. Na oba terminy stawiała się znikoma ilość członków i nie podjęto żadnych uchwał.

Zarząd Spółdzielni podejmował działania w celu pozyskania środków finansowych, ogłaszając kilka ustanych przetargów nieograniczonych na sprzedaż pomieszczeń biurowych. Spółdzielnia miała roszczenia wobec mieszkańców, z racji zaległości czynszowych, jednak nie zdecydowała się na wystąpienie na drogę sądową, z uwagi na brak funduszy na pokrycie kosztów związanych z wniesieniem pozwu.

Analizując działania spółdzielni i jej sytuację poprzedzającą złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, Sąd ustalił, iż zarządzeniem z 13.11.2012 r. Zarząd Spółdzielni (...) w B. M. został wezwany do złożenia w Sądzie Rejonowym w Olsztynie VIII Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców wzmianki o złożeniu do akt dokumentów finansowych za lata 2005 - 2011. Wobec niewykonania powyższego obowiązku postanowieniem z 18.03.2013 r. na spółdzielnię została nałożona grzywna, natomiast postanowieniem z 12.11.2013 r. umorzono postępowanie w sprawie. Natomiast 10.03.2014 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie wszczął z urzędu postępowanie przymuszające spółdzielnię do złożenia sprawozdania finansowego za rok 2012, natomiast zarządzeniem z 10.03.2014 r. została wezwana do złożenia wniosku z właściwymi dokumentami. Postanowieniem z 2.04.2014 r. została wymierzona grzywna, jednak wniosek nadal nie został złożony. Ostatecznie postanowieniem z 26.05.2014 r. umorzono postępowanie w sprawie. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku kolejnych zarządzeń przymuszających spółdzielnię do złożenia wniosku o wpis do rejestru wzmianki o sprawozdaniach finansowych za lata 2013-2015. Spółdzielnia ciężącego na niej obowiązku złożenia wniosku nie wykonywała, mimo rygoru ukarania grzywną. Kolejnymi postanowieniami Sąd umarzał postępowanie i odstępował też od nakłaniania grzywny.

W dniu 2.01.2014 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego w Olsztynie wniosku z 20.12.2013 r.) Zarząd Spółdzielni złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, wskazując na uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z(...) Zarządzeniem z 28.03.2014 r. wniosek został zwrócony z uwagi na braki formalne.

Zarządzeniem z 06.04.2017 r. Sąd Rejonowy wszczął z urzędu postępowanie o rozwiązanie Spółdzielni (...) w B. M. bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Wezwano ją do wykazania, że faktycznie prowadzi działalność i że posiada majątek, ze wskazaniem jego składników - pod rygorem rozwiązania podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i jego wykreślenia z rejestru. Zawiadomienie zostało skutecznie doręczone 20.04.2017 r. Z uwagi na fakt, iż spółdzielnia posiada zbywalny majątek, sąd rejestrowy postanowieniem z 17.10.2017 r. umorzył postępowanie w sprawie. W dniu 15.03.2018 r. wszczęto postępowanie przymuszające spółdzielnię do złożenia sprawozdania finansowego za rok 2016. Sprawa jest w toku.

Sąd zważył, co następuje :

W pierwszej kolejności rozstrzygnięcia wymaga wniosek organu rentowego dotyczący odrzucenia odwołania I. H. i J. R., małżonków członków zarządu Spółdzielni (...) w B. M.. Zdaniem Sądu, wniosek organu rentowego był nieuzasadniony. To czy dana osoba została uwzględniona w decyzji nie przesądza o jej prawie do złożenia odwołania do Sądu. Zainteresowany - jako strona - ma prawo wniesienia odwołania od decyzji, dotyczącej jego praw lub obowiązków, a gdy tego nie uczyni i postępowanie toczy się przed sądem bez jego udziału, podlega wezwaniu do udziału w sprawie na wniosek strony lub z urzędu. Sąd ma obowiązek w każdej sprawie zapewnić wszystkim osobom mającym przymiot strony możliwość obrony ich praw. Obowiązek ten polega na zawiadomieniu strony o terminie rozprawy, celem umożliwienia jej wzięcia w niej udziału. Postępowanie toczone się bez udziału zainteresowanego, na skutek zaniedbania obowiązku wezwania wynikającego z art. 477⁽¹¹⁾ § 2 zdanie drugie k.p.c., dotknięte jest nieważnością - art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 477⁽¹¹⁾ § 1 k.p.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 29.07.1998 r., III ZP 20/98). Sąd prowadzący postępowanie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych powinien w każdym przypadku ustalić, czy przedmiot tego postępowania wskazuje na to, że określona osoba powinna w danym wypadku korzystać ze statusu prawnego osoby zainteresowanej.

Zdaniem Sądu, I. H. i J. R. miały prawo do wniesienia odwołania od decyzji, gdyż rozstrzygnięcie w tej sprawie ma wpływ również na ich prawa i obowiązki wobec organu rentowego. Odwołujący I. H. i J. R. mają interes prawy w ustaleniu, czy ich małżonkowie ponoszą odpowiedzialność za zadłużenie Spółdzielni (...)wobec organu rentowego i z tego względu nie można ich pozbawiać statusu uczestników niniejszego postępowania. Organ rentowy, argumentując wniosek o odrzucenie odwołań I. H. i J. R. jednocześnie wskazał na argument, który de facto przemawia za przyznaniem im statusu uczestnika postępowania. Organ rentowy co prawda nie uwzględnił tych osób w decyzji, ale je doręczył, uznając, że w przypadku oddalenia odwołań będzie miał prawo zaspokoić się z majątku wspólnego członka zarządu i jego małżonka. Tym samym potwierdził istnienie po stronie I. H. i J. R. praw i obowiązków w związku z wydaniem zaskarżonej decyzji. Nie ma zatem podstaw do odrzucenia ich odwołań.

Przedmiotem sporu między stronami była kwestia, czy M. H. i W. R. ponoszą odpowiedzialność całym majątkiem za wyszczególnione w decyzji zaległości składkowe Spółdzielni (...) w B. M. na podstawie art. 116 a w zw. z art. 116 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 116 § 1 ordynacji podatkowej za zaległości składkowe spółki odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1. nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo;

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2. nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Stosownie do art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości składkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

W postępowaniu w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności składkowej członka zarządu, organ rentowy obowiązany jest wykazać jedynie, że zaległości składkowe spółki istnieją, a zobowiązania składkowe, które ich dotyczą, powstały w okresie pełnienia funkcji przez tego członka zarządu oraz że egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Członka zarządu obciąża natomiast obowiązek wykazania istnienia przesłanek wyłączających jego odpowiedzialność (tak Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 1.07.2005 r. sygn. I FSK 66/05).

Zdaniem Sądu, członkowie zarządu nie mają możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności za długi Spółdzielni (...)wB. M.wobec organu rentowego, gdyż nie wykazali, aby we właściwym czasie podjęli decyzję likwidacji spółdzielni. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jej określenia nie ma znaczenia subiektywna świadomość członków zarządu w tym przedmiocie. Członkom zarządu powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o upadłość, to moment, gdy członek zarządu wie, albo przy dołożeniu należytej staranności, powinien wiedzieć, że spółka nie jest już w stanie zaspokoić wszystkich wierzycieli. Nie można wprawdzie odmówić członkowi zarządu, prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość, mimo wystąpienia stosownych przesłanek ustawowych w sytuacji, gdy według jego oceny, wniosek zostałby oddalony. Jednak podjęcie takiego ryzyka musi wiązać się ze świadomością, iż w przypadku błędnej oceny sytuacji i niezaspokojenia dłużników będzie musiał sam ponieść subsydiarną odpowiedzialność finansową.

Z okoliczności sprawy wynika, iż już we wrześniu 2011 r. sytuacja finansowa spółdzielni była trudna. Wiązało się to ze znacznym wzrostem cen oleju opałowego, a zatem koniecznością podwyższenia stawek czynszu oraz przeprowadzeniem niezbędnych napraw kotła i pomp olejowych. Te zdarzenia pociągnęły za sobą duże wydatki finansowe. O powadze sytuacji przemawia fakt, że na przeprowadzenie niezbędnych napraw spółdzielnia w grudniu 2011 r. zaciągnęła kredyt w banku. Nadto w celu zapewnienia ogrzewania musiała wносить przedpłaty na zakup oleju opałowego. Koszty związane z tymi zdarzeniami były nie tylko wysokie, ale z racji na okres grzewczy zarząd miał świadomość, że mają one charakter stały. To nie spowodowało jednak reakcji ukierunkowanej na ogłoszenie upadłości spółdzielni. Zdarzeniem, które w ich opinii dało podstawę do złożenia wniosku o upadłość, było podjęcie stosowanej uchwały przez Walne Zgromadzenie, jednak w aspekcie odpowiedzialności członków zarządu, odłożenie w czasie decyzji o likwidacji spółdzielni obarczało odpowiedzialnością odwołujących. Przedstawiona przez odwołujących sekwencja zdarzeń od września 2011 r. ewidentnie wskazuje, iż „przeoczyli” moment, w którym mogli zgłosić wniosek o upadłość, aby skutecznie uwolnić się od odpowiedzialności za zadłużenie spółdzielni, którą zarządzali.

Powoływanie się na okoliczności związane z trudnością zwołania Walnego Zgromadzenia i małą ilością członków, uczestniczących w zwołanym zgromadzeniu nie jest przekonujące, gdyż Statut Spółdzielni (...) w B. M.w § 72 przewidywał, że Walne Zgromadzenie jest zdolne do podejmowania uchwał, jeżeli jest prawidłowo zwołane, bez względu na ilość obecnych (odpis statutu k. 15-48 akt rentowych).

Analizując odwołania, Sąd miał również na uwadze stosunek członków zarządu do funkcjonowania spółdzielni na przestrzeni lat, również w okresie przed 2011 r. W tym zakresie opierał się na informacji uzyskanej z Sądu Rejonowego w Olsztynie Wydziału Gospodarczego, z której wynikało, że spółdzielnia od 2005 r. nie składała sprawozdań finansowych. Fakt ten wskazuje na podejście członków zarządu do tak istotnego aspektu działania, jakim są finanse. Rzetelne prowadzenie spraw spółdzielni powinno skutkować właściwym zabezpieczeniem się na wypadek zdarzeń, które wystąpiły w 2011 r., czy to przez wcześniejsze przeprowadzenie remontu, czy przeanalizowanie możliwości finansowych i ogłoszenie upadłości. Analiza działań, a raczej ignorowania przez spółdzielnię kolejnych wezwań z Sądu do przedłożenia sprawozdań finansowych za lata 2005-2016, mimo zagrożenia karą grzywny, wskazuje na sposób działania tego podmiotu. W aspekcie zgłoszenia wniosku o upadłość, nie można również pomijać, iż złożenie go w styczniu 2013 r., a nie jak wskazywał organ rentowy 20.12.2012 r. (Sąd w tym zakresie opierał się na dacie wpływu do Sądu Rejonowego w Olsztynie), skutkowało jego zwrotem z uwagi na braki formalne. Zdaniem Sądu, członkowie zarządu spółdzielni, pełniący te funkcje nieprzerwanie od 1997 r. powinni mieć świadomość nie tylko ciężących na nich praw i obowiązków, ale wykazać, że właściwie i rzetelnie się z nich wywiązywali. W niniejszej sprawie odwołujący nie wskazali na okoliczności, które usprawiedliwiałyby ich zaniechania, zwłaszcza w zakresie złożenia wniosku o likwidację. W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie 1.

O kosztach rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 k.p.c., zgodnie z treścią którego w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada ta jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.12.1973r. sygn. II CZ 210/73). Sytuacja finansowa odwołujących stanowiła podstawę do odstąpienia od obciążenia ich kosztami zastępstwa procesowego.

mt